

Infurmaziuns impurtantas davart il nov coronavirus «COVID-19» e davart las reglas da cumportament e d'igienna

Nov coronavirus

Actualisà ils 19-10-2020

USCHIA ANS PROTEGIN NUS.

Pli impurtant che mai: franar l'augment da las cifras d'infecziun.

Tegnair distanza	Purtar ina mascrina, sch'i n'è betg pussaivel da tegnair distanza.	Purtar ina mascrina en tut ils stabiliments e locals interns ch'èn accessibels a la publicad sco er en il traffic public.	Sche pussaivel lavurar a chasa.	Lavar bain ils mauns.
Tusser e starnidar en in fazelet u en la foppa dal cumbel.	Evitar da dar il maun.	Avrir pliras giadas il di las fanestras e dar aria.	Gruppaziuns spontanias da pli che 15 persunas en il spazi public èn scumandadas.	Sa laschar testar immediatamain e restar a chasa en cas da sintoms.
Adina inditgar las datas da contact cumpletas per la retrofastisaziun.	Per franar las chadainas da transmissiun: chargiar giu ed activar l'app SwissCovid.	Sch'il test è positiv: izolaziun. En cas da contact cun ina persuna cun in test positiv: quarantina.	S'annunziar per telefon avant che ir tar il medi u a la staziun d'urgenza.	

www.foph-coronavirus.ch

Las dumondas e las respostas las pli frequentas davart il nov coronavirus

La fin da l'onn 2019 è cumparida ina nova malsogna fitg infectusa. Ella vegn numnada «Covid-19». Chaschunada vegn la malsogna dal nov coronavirus ch'è sa derasà en curt temp sin l'entir mund. En quest feagl infurmativ da l'Uffizi federal da sanadad publica UFSP retschavais Vus respostas sin las dumondas las pli frequentas davart il nov coronavirus.

Ina infecziun cun il nov coronavirus po avair consequenzas gravantas. Intginas persunas moran da la malsogna. Perquai èsi impurtant che tuttas e tuts sa protegian cunter il nov coronavirus.

L'atgna responsabladad resta impurtanta: Cunter ina infecziun As protegis Vus il meglier, sche Vus lavais ils mauns regularmain cun savun e sche Vus tegnais distanza.

Obligaziuns e scumonds impurtants: En vista al dumber creschent d'infecziuns novas vala dapi ils 19 d'october 2020 en tut la Svizra l'obligaziun da purtar ina mascrina en tut ils locals interns ch'èn accessibels per la publicitad. Er en tut il traffic public sto vinavant vegnir purtada ina mascrina. Gruppaziuns spontanias en il spazi public da pli che 15 persunas èn scumandadas. Per occurrenzas cun pli che 15 persunas valan cundiziuns severas. En tut las ustarias e bars sco er en tut ils clubs dastgan ils giasts consumar bavrondas e spaisas mo, sch'els sesan. Ultra da quai recumonda il Cussegl federal puspè da lavurar a chasa.

Infecziun e ristgas

Pertge èn questas reglas d'igièna e da cumportament uschè impurtantas?

Il nov coronavirus è in nov virus, cunter il qual l'uman n'ha anc **nagina defensiun immunitara. I po dar bleras infecziuns e malsognas**. Perquai stuain nus franar uschè bain sco pussaivel la derasaziun dal nov coronavirus. Spezialmain persunas cun ina pli gronda ristga da vegnir grevamain malsaunas ston vegnir protegidas.

Persunas spezialmain periclitadas èn:

- persunas sur 65 onns
- dunnas en speranza
- creschids cun las suandantas malsognas preexistentas:
  - **pressiun dal sang auta**
  - **malsognas dal cor e da la circulaziun**
  - **diabetes**
  - **malsognas cronicas da la via respiratorica**
  - **cancer**
  - **malsognas e terapias che flaivlentan il sistem d'immunitad**
  - **surpaisa severa (corpulenza, BMI da 40 e dapli)**

En cas che Vus essas malsegira u malsegir, sche Vus tutgais tar las persunas spezialmain periclitadas, As drizzai per plaschair a Vossa media u a Voss medi.

Sche nus tuts observain las reglas d'igièna e da cumportament, pudain nus proteger meglier er questas persunas. Tras quai pon persunas cun grevas malsognas vegnir tractadas vinavant bain en las instituziuns da sanadad. En las staziuns intensivias è il dumber da stanzas da tractament e d'apparats da respiraziun numnadamain limità.

Avais Vus sur 65 onns, ina u pliras da las malsognas preexistentas numnadas qua survart u essas Vus en speranza? Uschia pudais Vus As proteger:

Cunter ina infecziun As protegis Vus il meglier, sche Vus resguardais vinavant las reglas d'igièna e da cumportament. I valan las suandantas recumandaziuns:

- Lavai bain e regularmain ils mauns cun savun.
- Tegnai distanza d'autras persunas (almain 1,5 meters).

- Observai l'obligaziun da purtar ina mascrina en il traffic public.
- Observai las reglas d'igièna e da cumportament er, sche Vus inscuntrais Vossa amis u Vossa famiglia. Per exempel cun duvrar differents pusada per prender ora il da mangiar e cun baiver or da differents magiels etc.
- Evitai ils temps da grond traffic en lieus cun blera glied (per exempel ils temps da pendularis en il traffic public u a la staziun, ir a far cumpras la sonda). Sche Vus As trategnais tuttina en lieus cun blera glied e na pudais betg tegnair la distanza necessaria, As recumandain nus da purtar ina mascrina d'igièna.

Avais Vus in u plirs sintoms sco tuss (per il solit tuss setga), mal la gula, respiraziun asmatica, mal il pèz, fevra u perdita andetga da l'odurat e dal palat? **Alura contactai immediatamain Vossa media/Voss medi u in ospital. Er la fin d'emna.** Descrivai Voss sintoms e schai che Vus tutgais tar las personas spezialmain periclitadas.

Vus essas en speranza ed uschia eventualmain spezialmain periclitada d'As infectar cun Covid-19. Tge stuais Vus resguardar?

Sche Vus essas en speranza, duessas Vus As proteger uschè bain sco pussaivel cunter ina infecziun cun il nov coronavirus. Perquai As cussegliaim nus da resguardar nossas recumandaziuns per personas spezialmain periclitadas (guardar resposta precedentia).

A la piazza da lavur è Voss patrun obligà – tenor l'Ordinaziun davart la protecziun da la maternità – d'As proteger sco dunna en speranza uschè bain sco pussaivel cunter ina infecziun cun il nov coronavirus. Sche quai n'è betg pussaivel, sto Voss patrun As porscher alternativs. Sch'i n'è betg pussaivel da cuntinuar da lavurar, po Vossa media u Voss medi da dunnas emetter per Vus in scumond da lavurar.

Sche Vus essas en speranza, pudess ina infecziun cun il nov coronavirus chaschunar – tenor las novas enconuschientschas – in decurs da la malsogna gravant, en spezial er sche Vus avais per exempel surpaisa, tschertas malsognas u gia ina tscherta vegliadetgna. Actualmain è però bleras dumondas en connex cun la gravidanza e Covid-19 avertas. La mamma e l'uffant duain dentant per precauziun vegnir protegids en moda particulara.

Sche Vus avais sintoms, contactai immediatamain Vossa media u Voss medi da dunnas per discurren davart ils pass necessaris.

Co vegn transmess il nov coronavirus?

Il nov coronavirus po vegnir transmess suandantamain:

- **En cas da stretg contact e pli lung:** Sch'ins tegna damain che 1,5 meters distanza d'ina persona infectada senza protecziun (p.ex. paraid da separaziun u omaduas personas portan ina mascrina). Pli lung e pli stretg ch'il contact cun ina persona infectada è, e pli probabla ch'ina infecziun è.
- Tras **guttins:** sche la persona malsauna **starnida u tussa**, pon ils virus cuntanscher directamain la pel mucosa dal nas, da la bucca u dals eglis d'autras personas.
- Sur **ils mauns:** guttins infectus dal tusser e dal starnidar pon sa chattar sin ils mauns u sin autras surfatschas. Els cuntanschan la bucca, il nas u ils eglis, sch'ins tutga en quels.

Cura è ina persona infectusa?

Resguardai: Tgi ch'è s'infectà cun il nov coronavirus è infectus durant in lung temp. Numnadamain:

- gia **duis dis avant** ch'ils sintoms cumenzan – pia avant ch'ins percorscha ch'ins è infectà,
- **durant ch'ins ha sintoms èn ins spezialmain infectus,**
- **fin almain 48 uras suenter** ch'ins sa senta puspè dal tuttafatg saun. Tegnai perquai vinavant distanza e lavai regularmain ils mauns cun savun.

Sintoms, diagnosa e tractament

Tge sintoms sa mussan tar ina infecziun cun il nov coronavirus?

Ils suandants sintoms cumparan savens:

- tuss (per il solit tuss setga)
- mal la gula
- respiraziun asmatica
- mal il pèz
- fevra
- perdita andetga da l'odurat e dal palat

Ultra da quai èn pussaivels ils suandants sintoms:

- mal il chau
- deblezza e malesses
- sintoms dal tract digestiv (indispostadad, vomitar, diarrea, mal il venter)
- dafraid
- mal ils muscels
- eczems

Ils sintoms èn da differenta grevezza e pon er esser levs. Pussaivlas èn er cumplacziuns sco per exempel ina pneumonia.

Sche Vus avais in u plirs dals sintoms frequents, essas Vus eventualmain infectada resp. infectà cun il nov coronavirus.

En quest cas:

- **Restai a chasa ed evitai mintga contact cun autras personas.**
- **Faschai il check coronavirus ([check.bag-coronavirus.ch](https://www.bag.admin.ch/coronavirus)) u telefonai a Vossa media u a Voss medi. Respundai il meglier pussaivel tut las dumondas en il check online u al telefon. A la fin survegnis Vus ina recumandaziun da cumportament ed eventualmain la directiva da far il test.**
- **Legiai las instrucziuns davart «l'isolaziun» (www.bag.admin.ch/neues-coronavirus-downloads) e las resguardai consequentmain.**

Sche Vus avais sur 65 onns, ina malsogna preexistenta u sche Vus essas en speranza, vala: Contactai en cas d'in u da plirs dals sintoms frequents immediatmain ina media u in medi. Er la fin d'emna.

Essas Vus malsegira resp. malsegir, co che Vus duais As cumportar?

Cun il check coronavirus sin [check.bag-coronavirus.ch](https://www.bag.admin.ch/coronavirus) retschavais Vus – suenter che Vus avais respundi ad intginas paucas dumondas – ina recumandaziun da cumportament da l'Uffizi da sanadad publica (en tudestg, franzos, talian ed englais).

Il check coronavirus na remplazza betg ina cussegliaziun, ina diagnosa u in tractament professional medicinal. Ils sintoms descris en il check coronavirus pon er sa mussar en connex cun autras malsognas che basegnan in auter andament.

Contactai adina ina media u in medi, en cas da sintoms severs che sa pegiureschan u ch'As fan quitads.

Mes uffant sut 12 onns ha sintoms. Co stuain nus ans cumportar? Dastga el ir a scola u en la canorta?

Tenor las enconuschientschas actualas pon uffants medemamain s'infectar cun il nov coronavirus. En cumparegliaziun cun giuvenils e cun personas creschidas han uffants sut 12 onns però main savens sintoms e transmettan pli darar il virus ad autras personas.

Situaziun 1: L'uffant e la persona da stretg contact han sintoms

Voss uffant ha sintoms che stattan en connex cun in'eventuala infecziun cun il coronavirus ed ha già stretg contact cun ina persona che ha medemamain sintoms d'ina infecziun (persona sur 12 onns).

En quest cas dependa l'ulteriur proceder dal resultat dal test da la persona da stretg contact:

- **Sch'il resultat dal test da la persona da stretg contact è positiv:** Voss uffant sto restar a chasa e vegn testà tenor cunvegnientscha cun la media d'uffants/cun il medi d'uffants. Infurmaziuns davart l'ulteriur proceder retschavais Vus da la media d'uffants/dal medi d'uffants.
- **Sch'il resultat dal test da la persona da stretg contact è negativ:** Voss uffant dastga pir puspè ir a scola u en la canorta, suenter ch'el n'ha già pli nagina fevra durant 24 uras u suenter che la tuss è sa meglierada considerablmain.

Situaziun 2: Uffant cun sintoms, senza contact cun ina persona malsauna

Voss uffant ha sintoms che stattan en connex cun in'eventuala infecziun cun il nov coronavirus, n'ha però gi nagin stretg contact cun ina persuna cun sintoms d'ina infecziun (persuna sur 12 onns). En quest cas dependa l'ulteriur proceder dals sintoms e dal stadi da sanadad da l'uffant:

- **Voss uffant ha levs sintoms da dafraid** (strucca e/u mal la gula e/u leva tuss) ed in bun **stadi da sanadad general**: Voss uffant dastga ir vinavant a scola u en la canorta.
- **Voss uffant ha fevra, ma in bun stadi da sanadad general**: Voss uffant sto restar a chasa. El dastga pir puspè ir a scola u en la canorta, suenter ch'el n'ha gi pli nagina fevra durant 24 uras. Contactai la media d'uffants/il medi d'uffants, en cas che la fevra da Voss uffant dura pli ditg che trais dis.
En cas che Voss uffant survegn ulteriurs sintoms (disturbis dal tract digestiv, mal il chau, mal las giugadiras, perdita dal palat e/u da l'odurat), discutai cun la media d'uffants/cun il medi d'uffants davart l'ulteriur proceder.
- **Voss uffant ha greva tuss, ma in bun stadi da sanadad general**: Voss uffant sto restar a chasa. El dastga pir puspè ir a scola u en la canorta, sche la tuss è sa meglierada considerablamain entaifer trais dis. Contactai la media d'uffants/il medi d'uffants, en cas che la greva tuss da Voss uffant dura pli ditg che trais dis.
En cas che Voss uffant survegn ulteriurs sintoms (disturbis dal tract digestiv, mal il chau, mal las giugadiras, perdita dal palat e/u da l'odurat), discutai cun la media d'uffants/cun il medi d'uffants davart l'ulteriur proceder.
- **Voss uffant ha fevra u greva tuss e/u in nausch stadi da sanadad general**: Contactai directamain la media d'uffants/il medi d'uffants per discutir davart il proceder.

Co vegn tractada ina infecziun cun il nov coronavirus?

Il tractament sa limitescha a la mitigaziun dals sintoms. Per proteger autras personas vegnan isoladas las personas malsaunas. En cas d'ina greva malsogna dovri in tractament en la staziun intensiva d'in ospital. Eventualmain dovri ina respiraziun artificizala.

Avais Vus mal, il sentiment d'esser malsauna resp. malsaun u sintoms che na stattan betg en connex cun il coronavirus?

Malesser, malsognas e sintoms che n'han da far nagut cun il coronavirus ston vinavant vegnir prendids serius e vegnir tractads. As laschai gidar e na spetgai betg memia ditg: Contactai ina media u in medi.

Cura stoss jau ma laschar testar sin il nov coronavirus?

As sentis Vus malsauna resp. malsaun u avais Vus sintoms dal nov coronavirus? Restai a chasa, faschai il [check coronavirus](#) u contactai Vossa media u Voss medi. Respundi tut las dumondas en il check online u al telefon uschè bain sco pussaivel. A la fin retschavais Vus ina recumandaziun da cumportament ed eventualmain l'ordinaziun d'As laschar testar. Restai a chasa fin ch'il resultat dal test è avant maun.

Nua ma poss jau laschar testar?

Ils tests vegnan fatgs da medias e medis, d'ospitals u da centers da testar. Vus pudais far il [check coronavirus](#). Sch'il test As recumonda d'As laschar testar, retschavais Vus instrucziuns, co che Vus stuais proceder.

La pagina d'internet www.ch.ch/coronavirus (en tudestg) renviescha a las paginas d'internet chantunalas, nua che Vus chattais infurmaziuns en connex cun il nov coronavirus sco er adressas da contact.

En tge cas surpiglia la Confederaziun ils custs per in test da PCR?

Dapi ils 25 da zercladur 2020 surpiglia la Confederaziun ils custs per in test (test da PCR molecularbiologic), sch'ils criteris dal UFSP vegnan ademplit. Quai è per exempel il cas, sche Vus avais sintoms che stattan en connex cun COVID-19 e sche Vossa media u Voss medi ordinescha il test sin ina infecziun cun il nov coronavirus. In'annunzia da l'app SwissCovid davart il contact cun ina persuna infectada vala medemamain sco criteri.

Sch'ils criteris per in test dal UFSP na vegnan betg ademplit, na surpiglia la Confederaziun nagins

custs per in test. Quai po esser il cas, sche Vus duvrais per exempel il resultat d'in test per in viadi u sch'il test vegn manà tras unicamain sin giavisch da Voss patrun.

Reuniuns ed occurrenz

Tge reuniuns èn scumandadas?

En il spazi public èn scumandadas gruppaziuns spontanas da pli che 15 personas. Sco spazi public valan per exempel piazzas publicas, vias da spassegiar e parcs.

Tge reglas valan per occurrenz privatas?

Occurrenz privatas duessas Vus, sche pussaivel, evitar.

Ad occurrenz privatas cun pli che 15 personas dastgais Vus en l'avegnir consumar bavrondas e spaisas mo, sche vus sesais. Tgi che na sesa betg a sia piazza, sto purtar ina mascrina. Ultra da quai ston vegnir resguardadas las reglas generalas d'igièna e da cumportament ed i ston vegnir rimnadas las datas da contact.

Occurrenz privatas cun pli che 100 personas ston disponer d'in concept da protecziun ed ellas dastgan avair lieu mo en stabiliments ch'èn accessibels per la publicità.

Homeoffice

Lavurai, sche pussaivel, a chasa. Uschia sa reduceschan ils contacts e damai la derasaziun dal virus.

Per lavurantas e lavurants che na pon betg lavurar da chasa anora, vala la Lescha da lavur: Il patrun è obligà da prender mesiras commensuradas per proteger la sanadad da las lavurantas e dals lavurants.

Ulteriuras infurmaziuns

Nua chat jau ulteriuras infurmaziuns en mia lingua materna?

Sin la plattafurma d'internet migesplus.ch chattais Vus ulteriuras infurmaziuns fidablas davart Covid-19 ed er davart auters temas da sanadad: <https://www.migesplus.ch/themen/neues-coronavirus-covid-19>

Chattar agid.

Tge poss jau far, sche mia lingua na vegn ni discurrida ni chapida en l'ospital?

Dumandai l'emprim per ina interpreta u in interpret. I dat er servetschs d'interprets per telefon. Sch'i vegnan engaschads interpretas u interprets professiunals, na ston Voss confamigliars betg vegnir cun Vus. Uschia vegnan els protegids cunter ina infecziun. Vus avais il dretg da chapir e da vegnir chapida resp. chapì en cas d'intervenziuns medicinalas.

Stuais Vus restar a chasa e duvrais Vus victualias u medicaments?

U vulais Vus gidar insatgi?

Guardai en Vossa vischinanza:

- Pudessas Vus dumandar insatgi per agid?
- U pudess insatgi duvrar Voss agid?

Ulteriuras pussaivladads:

- As drizzai a Vossa administraziun communalà u municipalà
- faschai diever da l'app «Five up»
- guardai sin www.hilf-jetzt.ch

Qua vala vinavant: Las reglas d'igièna e da cumportament ston vegnir resguardadas da tut temp.

Avais Vus uffants?

Ils uffants na duain betg vegnir tgirads dal tat e da la tatta resp. dal non u da la nona u d'autras

persunas spezialmain periclitadas. Ils uffants na **duain betg giugar en gruppas da passa tschintg**. Els pon vinavant giugar en gruppas, però adina cun ils medems uffants. E durant ch'ils uffants giogan ensemen, na duain ils geniturs betg s'inscuntrar en gruppas.

Faschais Vus quitads u duvrais Vus insatgi per discurre?

Qua chattais Vus las infurmaziuns correspundentas:

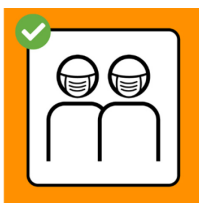
- en l'internet sin www.dureschnufe.ch / www.santepsy.ch / www.salutepsi.ch
- cussegliaziun telefonica sut il numer da telefon 143 (il Maun offert)
-

As sentis Vus en privel a chasa, tschertgais Vus agid u protecziun?

- Numers da telefon ed adressas dad e-mail per cussegliaziuns anonimas e per protecziun en tut la Svizra chattais Vus sin www.opferhilfe-schweiz.ch / www.aide-aux-victimes.ch / www.aiuto-alle-vittime.ch.
- Clamai en **cas d'urgenza** la polizia sut il numer da telefon **117**.

Ulteriurs numers da telefon impurtants:

- **L'alarm sanitar (ambulanza) 144**: Quest servetsch stat a disposiziun da tuttas uras per tut ils cas d'urgenza medicinals en tut la Svizra.
- La **infoline** davart il nov coronavirus: Sut il numer **058 463 00 00** vegni respundì a dumondas davart il nov coronavirus.
- **Sche Vus n'avais nagina media da chasa resp. nagin medi da chasa: Medgate** As stat a disposiziun sut il numer **0844 844 911** mintga di ed er la notg.

Mascrinas

En general recumandain nus en tut las situaziuns: Purta ina maschina, sche Vus na pudais betg tegnair 1,5 meters distanza d'autras persunas e sch'i n'è avant maun nagina protecziun fisica. Cun protecziun fisica è manegiada per exempel ina paraid da separaziun.

Purtar ina maschina en la publicitad serva en emprima lingia a proteger autras persunas. Ina persuna infectada po esser infectusa gia dus dis avant ch'ils emprims sintoms cumparan, senza ch'ella saja conscienta da quai. Sche damai tuttas e tuts portan ina maschina, en cas da stretg contact, vegn mintga persuna protegida da tschellas. Cun purtar ina maschina na po betg vegnir garantida ina protecziun da tschient pertschient, però vegn franada uschia la derasaziun dal nov coronavirus.

Nua vala l'obligaziun da purtar ina maschina?

- **Obligaziun da purtar ina maschina en tut ils locals interns ch'èn accessibels per la publicitad en tut la Svizra:** En tut ils stabiliments e locals interns ch'èn accessibels per la publicitad sto vegnir purtada ina maschina. Latiers tutgan per exempel:
  - negozis, butias, centers da cumpra, bancas, uffizis postals
  - museums, bibliotecas, kinos, teaters, locals da concert
  - locals interns d'ierts botanics e da parcs zoologics
  - ustarias, bars, discos, salas da gieus ed hotels (cun excepziun da las chombras da giasts)
  - stanzas d'entrada e gardarobas da bogns, d'implants da sport e da centers da fitness
  - instituziuns da sanadad, praticas da medis ed areals d'ospitals e da chasas da tgira ch'èn accessibels per la publicitad
  - baselgias ed instituziuns religiusas
  - instituziuns socialas, posts da cussegliaziun e localitads da quartier
  - areals da l'administraziun publica ch'èn accessibels per il public, sco per exempel da servetschs socials, da dretgiras sco er locals interns ch'èn accessibels per il public, en ils quals han lieu radunanzas communalas e parlamentaras
- **Obligaziun da purtar ina maschina en areals dal traffic public en tut la Svizra:** L'obligaziun da purtar ina maschina vala en tut il traffic public, vul dir en trens, en trams ed en bus, ma er en pendicularas u sin bartgas. Exceptads èn runals e sutgeras. En aviuns che partan da la Svizra u che arrivaran en Svizra, sto medemamain vegnir purtada ina maschina.

L'obligaziun existenta en ils meds dal traffic public vegn extendida sin areals da spetga e d'access. Ella vala perquai per exempel er als perruns ed a las staziuns.

- **Obligaziun da purtar ina mascrina a chaschun d'occurrenzas privatas cun pli che 16 persunas**

Datti excepziuns per uffants pitschens u per autras persunas?

Uffants sut 12 onns èn exceptads da l'obligaziun da purtar ina mascrina. Ultra da quai èn exceptadas er persunas che na pon betg purtar ina mascrina per motivs particulars, en spezial medicinals.

Sche jau n'hai nagina mascrina: Poss jau er trair la schlingia sur la fatscha e sur il nas, u uschiglio in ponn?

Na, cun ina schlingia u cun in ponn n'è l'obligaziun da purtar ina mascrina betg ademplida. Ina schlingia na protegia betg sufficientamain cunter ina infecziun e na protegia er betg avunda autras persunas. I duai vegnir purtada ina mascrina d'igièna u ina mascrina da textil ch'è vegnida producida en moda industrialia.

Viadis / entrada en Svizra

Dapi ils 6 da zercladur 2020 essas Vus obligada resp. obligà d'As metter en quarantina per 10 dis en Svizra, cur che Vus vegnis da tschertas regiuns.

Questa mesira sa basa sin l'Ordinaziun davart las mesiras per cumbatter il nov coronavirus (COVID-19) en il sector dal traffic da persunas internaziunal e vala, sche Vus vegnis da pajais u da regiuns cun ina ristga elevada d'ina infecziun cun il coronavirus.

Annunziai Vossa entrada a l'autorità cumpetenta chantunala entaifer dus dis e resguardai las instrucziuns da questa autorità.

Tgi che refusa la quarantina u n'observa betg l'obligaziun d'annunziar, commetta tenor la Lescha d'epidemias in surpassament che vegn chastià cun ina multa da fin 10 000 francs.

La glista dals pajais e da las regiuns cun ina ristga elevada d'ina infecziun cun il coronavirus, ils contacts chantunals sco er las excepziuns da l'obligaziun da quarantina chattais Vus qua: www.bag.admin.ch/einreise

Tests da coronavirus e contact-tracing ferman chadainas d'infecziun.

Pertge èn las duas mesiras uschè impurtantas?

Per ch'i saja pussaivel da viver pli u main «normal», dessan tut ils umans cun sintoms da malsogna far immediatamain il test dal nov coronavirus – era sch'ils sintoms èn mo levs. Ultra da far il test èsi plinavant impurtant che tut ils umans mettian a disposiziun lur datas da contact per la retrofastisaziun, per exempel en il restaurant. Persunas infectadas pon gia esser contagiusas cur ch'ellas sa sentan anc saunas. Uschia ferman ils tests ed il contact-tracing las chadainas d'infecziun.

Sch'il test dal coronavirus è positiv, lura entschava il contact-tracing.

- Las autoritàs chantunalas erueschan cuminaivlamain cun la persuna infectada, cun tgi ch'ella ha gi stretg contact.
- Las autoritàs infurmeschan las persunas da contact davart in'eventuala infecziun e davart l'ulteriur proceder.
- Era sche questas persunas na mussan nagins sintoms, ston ellas ir en quarantina. Quai vala per diesch dis suenter il davos contact cun la persuna infectada. Legiai en quest connex las instrucziuns davart la quarantina (www.bag.admin.ch/neues-coronavirus-downloads) ed observai quellas consequentamain.

- Sch'i na vegn constatà nagina infecziun durant quest temp, aboleschan las autoritads puspè la quarantina.

App SwissCovid

Cun sustegn da l'app SwissCovid per telefonins vulain nus franar la derasaziun nuncontrollada dal nov coronavirus. Dapli personas che dovrà l'app SwissCovid e meglier ch'ella gida en chaussa. Tgi ch'è sa trategnì durant in temp pli lung en vischinanza d'almain ina persuna, da la quala il test sin il nov coronavirus è stà positiv pli tard, vegn infurmà via app davart ina infecziun pussaivla e davart l'ulteriur proceder. La sfera privata resta protegida. L'utilisaziun da l'app è facultativa e gratuita. L'app po vegnir chargiada giu dal App Store dad Apple sco er dal Google Play Store.

L'app SwissCovid gida a franar pli svelt las chadainas da transmissiun

L'app SwissCovid per telefonins (Android/iPhone) gida a franar il nov coronavirus. Ella cumplettescha il «contact tracing» classic, q.v.d. la retrofastisaziun da novas infecziuns tras ils chantuns, e gida pia a franar las chadainas da transmissiun.

L'app SwissCovid è disponibla en l'App Store ed en il Google Play Store (en las linguas: rumantsch, tudestg, franzos, talian, albanais, bosniac, croat, englais, portugais, serb, spagnol. Tirc e tigrinya suondan.)

- [Google Play Store per Android](#)
- [Apple Store per iOS](#)

L'utilisaziun da l'app SwissCovid è facultativa e gratuita. Pli bleras personas ch'installeschan e dovrà l'app, e meglier ch'ella sustegna la franada dal nov coronavirus.

Co funcziuna l'app SwissCovid?

Installai l'app SwissCovid sin Voss telefonin dad Apple u dad Android. Suentar na stuais Vus far nagut auter che purtar cun Vus il telefonin cun Bluetooth activà. Il telefonin emetta lura sur Bluetooth IDs codadas, uschenumnadas summas da controlla. Quai è lungas chadainas da segns casuals. Suentar duas emnas vegnan tut las summas da controlla stizzadas automaticamain dal telefonin.

L'app mesira en furma anonima la durada e la distanza d'auters telefonins. Ella registrescha, sch'igl ha dà in **stretg contact** (pli datiers che 1,5 meters e totalmain pli ditg che 15 minutas durant in di). Lura èsi numnadamain pussaivel ch'il virus è vegnì transmess.

Uschia vegn fatga l'annunzia

Sch'il test sin il coronavirus è stà positiv tar ina persuna che dovrà l'app SwissCovid, survegn ella in code (code covid) da las autoritads chantunalas. Mo cun quest code po la persuna activar la funcziun d'annunzia en sia app. Uschia vegnan avertidas autras personas che dovrà l'app, cun las qualas la persuna ha già stretg contact durant la fasa d'infecziun (dus dis avant il cumenzament dals sintoms da malsogna). Tras l'endataziun dal code vegnan questas personas infurmadas en moda automatica ed anonima.

Las personas infurmadas pon telefonar a la infoline ch'è inditgada en l'app e sclerir ils ulteriurs pass. En quest connex è la sfera privata garantida da tut temp. Sch'ina persuna infurmada ha gia sintoms da malsogna, duai ella restar a chasa, evitar il contact cun autras personas, far il check coronavirus u telefonar a sia media/ses medi.

Cun quest cumportament solidaric pudain nus tuts gidar d'interrumper las chadainas d'infecziun.

Protecziun da la personalitad

Las datas che vegnan rimnadas da l'app SwissCovid, vegnan arcunadas mo localmain sin l'agen telefonin. L'app na trametta naginas datas da personas u da localisaziun a lieus d'arcunaziun u a servers centrals. Perquai na po nagin reconstruir, cun tgi e nua ch'ins ha già contact. Cur che la crisa dal coronavirus è superada u sch'i sa mussa che l'app n'ha nagin effect, vegn il sistem mess ord funcziun.

Da l'app SwissCovid hai jau survegnì in'annunzia ch'igl exista la pussaivladad d'ina infecziun. Hai jau il dretg d'in test?

Gea, uschespert che Vus avais survegnì in'annunzia davart ina infecziun pussaivla, pudais Vus laschar far gratuitamain in test.

Quest test duai identifitgar personas ch'èn gia infectadas, ma che n'han anc nagins sintoms. Il test

duess vegnir fatg il pli baud 5 dis suenter l'infecziun pussaivla.
Sche Voss test è positiv, As contactescha il post chantunal cumpetent ed As infurmescha davart l'ulteriur proceder. Quai gida a franar la transmissiun dal virus.

Survegn jau vinavant mes salari, sche jau ma decid da restar a chasa suenter in'annunzia davart ina infecziun pussaivla?

Sche Vus avais survegnì in'annunzia davart ina infecziun pussaivla, telefonai per plaschair a la SwissCovid Infoline (il numer da telefon vegn mussà en l'app en cas d'ina annunzia). La infoline As po gidar en connex cun talas dumondas.

Da princip n'è il patrun betg obligà da pajar vinavant il salari, sche Vus restais a chasa sin fundament d'ina annunzia davart ina infecziun pussaivla.

Mo sch'ina quarantina vegn ordinada da las autoritads chantunales cumpetentas, avais Vus il dretg da survegnir vinavant la paja.

Tge è il nov coronavirus?

Tge è SARS-CoV-2 e tge è COVID-19?

Il nov coronavirus è vegnì scuvert la fin da l'onn 2019 en China causa in augment extraordinari da pneumonia en la citad Wuhan, en la China centrala. Il virus è vegnì numnà SARS-CoV-2 e tutga tar la medema famiglia sco ils patogens dal «Middle-East respiratory syndrome» MERS e dal «severe acute respiratory syndrome» SARS.

Il 11 da favrer 2020 ha l'Organisaziun mundiala da la sanadad OMS dà a la malsogna chaschunada dal nov coronavirus in num uffizial: COVID-19, l'abreviaziun da «coronavirus disease 2019» ubain per rumantsch «malsogna dal coronavirus 2019».

Tenor las infurmaziuns ch'èn actualmain avant maun vegni supponì ch'animals hajan infectà l'uman cun il virus e che quel vegnia ussa transmess dad uman ad uman. Il lieu d'origin è probablamain in martgà da peschs e d'animals en la citad Wuhan che las autoritads chinasas han serrà en il fratemp.

Ulteriuras infurmaziuns:

www.bag-coronavirus.ch

www.bag.admin.ch/neues-coronavirus

(tudestg, franzos, talian, anglais)

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Bundesamt für Gesundheit BAG
Office fédéral de la santé publique OFSP
Ufficio federale della sanità pubblica UFSP
Federal Office of Public Health FOPH